

ТВОРЧЕСКА БИОГРАФИЯ НА ПРОФ. Д.И.Н МИЛКО СТОЯНОВ ПАЛАНГУРСКИ

През 1985 г. завърших специалност „История“ във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. През учебната 1985/1986 г. работих като учител в Икономически техникум – гр. Велико Търново. През 1986 г. спечелих конкурс за асистент в катедра „Нова и най-нова история на България“ в Исторически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, където започнах работа от 1 октомври 1986 г. до сега. От 1 октомври 1989 г. съм старши асистент, а от 1 октомври 1992 г. бях избран за главен асистент. През цялото това време съм водил семинарните занятия по дисциплината „Нова българска история 1878-1944“.

През 1992 г. защитих успешно докторска дисертация (кандидат на историческите науки – PhD) на тема „Либералната (радославистка) партия в системата на българската парламентарна демокрация (1900-1904 г.)“, диплома № 29146 от 24.11.1993 г. с рецензенти проф. д.и.н. Веска Николова и проф. д.и.н. Петър Тодоров.

През 1997 г. бях избран за доцент по „Нова българска история 1878-1944 г.“, с хабилитационен труд „България в балканската политика на Русия 1899-1903 г.“ със свидетелство за научно звание на ВАК № 18616 от 2 май 1997 г.

Четири години по-късно, през 2010 г., представих пред ВАК дисертационния си труд на тема: „Българският парламентарен изборителен процес (1887-1913 г.)“, с рецензенти проф. д.и.н. Людмил Спасов, проф. д.и.н. Иван Стоянов и проф. д.и.н. Йорданка Гешева, и след изключително високите оценки, дадени от рецензентите, ми е присъдена научната степен „доктор на историческите науки“, диплома № 34028 от 3 май 2010 г.

На следващата година – 19 септември 2011 г. бях избран за професор по „Нова българска история 1878-1944 г.“ в катедра „Нова и най-нова история на България“, където продължавам да работя и до днес.

От 2016 г. до 2021 г. преподавах и в Стопанска академия „Димитър А. Ценов“, гр. Свищов.

Специализирал съм във Великобритания, Украйна и Русия. Участвал съм в научни форуми в България, Русия, Украйна, Румъния и Македония. Бил съм рецензент и автор на становища по процедури за придобиване на научната степен „доктор на науките“, образователната и научна степен „доктор“ и академичните длъжности „професор“, „доцент“ и „главен асистент“ във всички академични и научни институции, където е застъпено научното направление 2.2. История и археология – Институт за исторически изследвания, Институт по балканистика с Център по тракология при БАН,

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Университет за национално и световно стопанство, Нов български университет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Национален военен университет „Васил Левски“.

Преподавам задължителните дисциплини *Нова история на България (1878-1944)*, *Културно-цивилизационни процеси в българското общество (1878-1944)*, *Социални, стопански и регионални процеси на модернизацията в България*, *Модернизационни процеси на българските земи XIX-XX в.*, *Стопанска история на България* на студенти от специалностите „История“, „История и География“, „Български език и История“, „Етнология“, „Културно-историческо наследство“, дисциплината *Нова история на България 20-21 век* на студенти от специалността „Журналистика“ и дисциплината *История на България (общ курс)* на студентите от Педагогически факултет.

Чета следните специализирани курсове в ОКС „магистър“: *Държавните институции в модерна България*, *Партийно-политическа система на България 1879-1944*, *Конституционна система на България*, *Избирателни системи и избирателни процедури в България* в магистърските програми: „История. Българска история“, „История и цивилизации“, „Гражданско образование“, „История и теория на държавното управление“. Участвам във функциониращата международна магистърска програма „Културно-историческо наследство в България и Русия“ с Историческия факултет на Тверския държавен университет.

Пред обучаваните в Образователната и научна степен „доктор“ вода дисциплините: *Българската култура в ново и най-ново време*, *Социално-икономически проблеми на България в ново и най-ново време*, *Държавно-политическото развитие на България в ново и най-ново време* и *Идеи и практики на българския конституционализъм*.

В Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ водех следните задължителни и избираеми дисциплини: *Стопанска история*, *История на административните и стопански институции в България*, *Икономическа история на света*, *Културно-историческо наследство*, *История на административните институции*.

От самото начало на преподавателската си дейност работя активно като научен ръководител и консултант на студенти, а след хабилитацията ми и на докторанти и млади учени. Лично под мое ръководство са обучавани десет докторанти, от които пет вече успешно са защитили своите докторски дисертации. От завършилите своята докторска програма вече има доценти,

главни асистенти, директори на музеи и училища, което показва сериозния подбор и качеството на обучение в катедрата.

От 2012 г. до 2019 г. съм експерт към Национална агенция по оценяване и акредитация. Участвал съм като експерт и ръководител на експертна група при акредитирането на всички специалности и институции, които обучават бакалаври, магистри и доктори в направление 2.2. История и археология. В периода 2018-2019 г. бях член на Постоянната комисия по Хуманитарни науки и изкуствата на НАОА, която напуснах след избирането ми за заместник-ректор.

Активно съдействам за развитие на научноизследователската дейност на Факултета. Бил съм редакционен секретар (1989-1993), а сега и член на редакционните колегии на *Годишника на ИФ на ВТУ* (1989-1992; 2017- до момента), както и на списание *Епохи* (1998-2004; 2015- до момента), *Известия на центъра за стопанско-исторически изследвания* (2020- до момента). Редактор и рецензент съм на 17 научни сборника и монографии. Участвам в редакционната колегия и на две издания в Украйна: *Дриновський збірник. Харків, Україна* (2018- до момента) и *“Проблеми слов’язнознавства” Львівського національного університету імені Івана Франка – Львів, Україна* (2016- до момента). Член съм на българо-украинската историческа комисия.

Автор съм на повече от 100 труда – монографии, учебници, учебни помагала, студии, статии и др., някои от които са многократно преиздавани или препечатвани. Започнах да публикувам научни трудове още като студент. Първите ми публикации са в реномираното списание *Исторически преглед* и в авторитетните периодични сборници: *Българите в Северното Причерноморие, Балканите – език, история, култура*, *Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания*; *България, българите и Европа – мит, история и съвремие*. Публикации имам и в списание *Епохи* (орган на ИФ на Великотърновския университет), *Военноисторически сборник*, *История, Трудове на ВТУ*, *Диалог* (Електронно списание на СА „Д. А. Ценов“), *Годишник на Регионален исторически музей – Пловдив*; *Годишник на Регионален исторически музей – Пазарджик*; *Годишник на Общобългарски комитет и Фондация „Васил Левски“*. Чужди списания, в които съм публикувал са *Дриновський збірник – Харков*; *Проблеми слов’язнознавства – Львов*; *Modern Histori: Партийно-политическая, духовная история и общественные движения в странах Запада и Востока. Уфа*; *Болгарский ежегодник, Харков*, както и в няколко сборника в Русия, Румъния и Украйна.

Трудовете ми са широко цитирани и използвани в родната и задграничната историография, рецензии за тях са публикувани в реномирани български и чужди издания. Всички основни трудове са включени в специализираните национални и международни библиографии и бази данни.

Научните ми приноси са в няколко направления. В областта на вътрешнополитическата история те са свързани с Либералната партия и функциониращата като цялост партийно-политическа система – социална стратификация на партиите, вътрешна структура и идеологически различия между тях, основите на функционалните прилики и различия, центробежните сили във вътрешното управление на всяка организация, механизмите на взаимодействие и противоречия, външнополитическа насоченост, разликата между теория и практика в управлението. Изследванията в тази посока завършват с дисертация и две монографии.

В областта на дипломатическата история в края на XIX в. имам принос в разглеждане на българо-руските отношения във военно, икономическо и политическо отношение на фона на балканските процеси. Тук центърът на изследванията е свързан с македонските проблеми, които доминират над всичко друго и в реалния исторически процес и не случайно една от последните ми книги е посветена на духовния дележ на Македония, което е връщане към тази тема.

Дълго време основна тема на изследванията ми е избирателната система и изборите за парламент в България, на които е посветена дисертацията ми за доктор на историческите науки, както и три самостоятелни монографии и няколко отделни статии и студии. Разглеждането на един от най-важните процеси в конституционната система е несъмнено приносен момент в българската историография. За пръв път систематизирам и анализирам всички законови и нормативни актове, които сформират избирателния процес с всичките му слаби и силни страни, показвам механизмите за бавното и постепенно превръщане на бившата рая в европейски граждани със съответните права и задължения, пулсациите на парламента като институция със своите несъвършенства на представителната демокрация и придобиването на нови, значително по демократични и постоянно действащи идеи и практика за функционирането на народното представителство. Изчистени са спорните въпроси за персоналния състав на всеки един от парламентите, които оформят демократичното лице на модерна България за един дълъг период по времето на прехода от XIX към XX век.

Персоналната история е друг клон на изследванията ми. Това е свързано с уточняването на парламентарните състави, което е една от целите на предходното направление в неговите изследвания. Несъмнено тук знаковата монография е свързана със състава на Учредителното народно събрание, което поставя основите на българския конституционен живот. То е продължено с изследването на мрежата от професионални, образователни, персонални и семейни връзки на възрожденското общество. Така се показва как се сформира невидимата тъкан на националното самоопределение и движение за

модернизация на всички нейни граждани. В тази посока е изследването ми за адвокатите политици, както и една от последните монографии, която е посветена на един от столерите на българската наука, образование и политика Иван Пеев Плачков и българския политически елит.

Наред с преподавателската ми и научноизследователска работа, и като тяхно допълнение, е участието ми в разработката и защитата на редица проекти с университетско, национално и международно значение. Сред тях са: участията ми в проекти, финансирани по оперативни програми каквито са *„Студентски практики – Фаза I“* (функционален експерт за ИФ) (2016-2018) и *„Фаза II“* (функционален експерт за ИФ) (2020-2021), *„Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ и Техническият университет в Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния“* (координатор); участие в проект *„България – мостът на спасението“* на Института за исторически изследвания на БАН (2019-2020); участие в проект *„Международна научна историческа конференция „Франция и мирната конференция в Париж. Амбиции и противопоставяне на силите в следвоенния свят. България между покрската и надеждата – 100 г. от подписването на Ньойския мирен договор“* (2019), финансиран от Френския институт в България. Бил съм ръководител на следните изследователски проекти: *„Българският парламентарен елит /1878-1919 г./“* по Наредба № 9 (2012-2014); *„Българският парламентарен избиращ процес 1887-1913 г.“* по Наредба № 9 (2010-2011); *„Гражданските права и свободи в България“* по Наредба № 9 (2009); *„Електорална география на България 1887-1913 г.“* по Наредба № 9 (2006-2009). Понастоящем ръководя два проекта: *„Модерна България – 60 години преподаване на нова и съвременна българска история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и 40 години катедра „Нова и най-нова история на България“* по Наредба за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност (2024- до момента) и *„Парламентарният корпус на България – персонални, политически, и социални аспекти (1879-2022 г.)“* по Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2022 г. на Фонд „Научни изследвания“ (2022 – до момента).

Популяризирам българската история и култура в страната и чужбина като автор на теоретични и приложни изследвания и като съставител на справочници, учебници и помагала, ползващи се с популярност. Участвал съм

с публикации, интервюта и изказвания на различни теми в националните медии – вестниците „Дневник“, „24 часа“, „Труд“, „Монитор“, „Стандарт“ и регионалните „Борба“ и „Янтра днес“.

Присъствам в електронните медии с участия в *Националното радио – програма „Хоризонт“* и *„Христо Ботев“*, *„Дарик“ радио*, *Агенция и радио „Фокус“*, *радио „Благоевград“*, *радио „Пловдив“*, *телевизия БТВ*, *Нова телевизия*, *СКАТ*, *Евроком Царевец – В. Търново* и др. Участвал съм в историческото предаване с най-голяма аудитория по БНТ „История бг“.

През 2021 г. бях избран за „почетен гражданин на Велико Търново“ за заслуги за съхраняване на историческото наследство.

Вж. повече:

1. За участието ми в редакционната колегия на “Проблеми слов’янознавства” Львівського національного університету імені Івана Франка – Львів, Україна – <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/slavonic/about/editorialTeam>

2. За участието ми в редакционната колегия на “Дриновский сборник” Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина – Харків, Україна – <https://periodicals.karazin.ua/drinov>

3. За присъждането на почетното гражданство на Велико Търново: <https://www.dnesbg.com/obshtestvo/vratchiha-zvaniyata-vpotcheten-grazhdaninv-i-nagradata-vveliko-tarnovov.html>

4. Знаковите преподаватели на ВТУ. Проф. Милко Палангурски // Борба (В. Търново), 12 април 2016:

<https://www.borbabg.com/2016/04/12/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84-%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%BA%D0%BE-%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B2%D1%81%D0%B5%D0%BA%D0%B8-%D0%BC%D0%BB%D0%B0%D0%B4-%D0%B8/>

5. Преподавателите на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (1953 – 2013). – В. Търново: Фабер, 2013, с. 370-372.

6. Константин Стоилов. Европеецът

1. България е независима и свободна от 22.09.1908 г. – вижте го в европейските енциклопедии - <https://www.24chasa.bg/mneniya/article/15577167> - 24 часа /21.09.2023 г.

2. България е единствената държава, която празнува своя васалитет - <https://www.bgonair.bg/a/36-sutreshen-blok/319960-prof-palangurski-balgariva-e-edinstvenata-darzhava-koyato-praznuva-svoya-vasalitet> - Bulgaria onair/ 22.09.2023 г.

3. Имаме комплекс за подарена държавност - <https://bnr.bg/horizont/post/101977632/prof-milko-palangurski-imame-kompleks-za-podarena-darjavnost> – БНР Хоризонт/16.04.2024 г.

4. Историята не винаги се повтаря като фарс - <https://novini.bg/bylgariya/obshtestvo/781633> – Novini.bg/ 16.05.2023 г.

5. Онези, които направиха българската нация, са второстепенни герои в учебниците - <https://faktor.bg/bg/articles/prof-milko-palangurski-vsichki-pototsi-na-balgarskoto-vazrazhdane-se-obedinyavat-sublimno-za-saedinienieto> - Factor.bg /06.09.2023 г.
6. Фердинанд трябва да бъде погребан държавни почести в храм „Св. 40 мъченици“ - <https://www.168chasa.bg/article/18026120> - 168 часа / 28.05.2024 г.
7. Формациите да разберат, че трябва да правят политика, а тя изисква разговор - <https://www.btv.bg/shows/lice-v-lice/videos/prof-milko-palangurski-formaciite-da-razberat-che-trjabva-da-pravjat-politika-a-tja-iziskva-razgovor.html> - БТВ/ 25.05.2023 г.
8. Съграждането на модерна България - <http://literans.com/bg/L054337> / 22.05.2024 г.

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 15.03.2021](https://bnt.bg/news/konstantin-stoilov-evropeecat-292881news.html)

<https://bnt.bg/news/konstantin-stoilov-evropeecat-292881news.html>

7. Царство България и Австро-Унгарската империя

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 21.09.2020](https://bnt.bg/news/carstvo-balgariya-i-avstro-ungarskata-imperiya-282472news.html)

[tps://bnt.bg/news/carstvo-balgariya-i-avstro-ungarskata-imperiya-282472news.html](https://bnt.bg/news/carstvo-balgariya-i-avstro-ungarskata-imperiya-282472news.html)

8. От Сан Стефано до Берлинския конгрес

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 02.03.2020](https://bnt.bg/bg/a/ot-san-stefano-do-berlinskiya-kongres)

<https://bnt.bg/bg/a/ot-san-stefano-do-berlinskiya-kongres>

9. Брест-Литовският мир

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 02.12.2019](https://bnt.bg/bg/a/brest-litovskiyat-mir-02122019)

<https://bnt.bg/bg/a/brest-litovskiyat-mir-02122019>

10. След акта на Независимостта

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 23.09.2019](https://bnt.bg/bg/a/priznavaneto-na-blgarskata-nezavisimost-23092019)

<https://bnt.bg/bg/a/priznavaneto-na-blgarskata-nezavisimost-23092019>

11. Търновската конституция пред съда на историята – водещ

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 15.04.2019](https://bnt.bg/bg/a/trnovskata-konstitutsiya-pred-sda-na-istoriyata-0-15042019)

<https://bnt.bg/bg/a/trnovskata-konstitutsiya-pred-sda-na-istoriyata-0-15042019>

12. Българският политик Теодор Теодоров - държавник от първа величина

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 03.12.2018](https://bnt.bg/bg/a/blgarskiyat-politik-teodor-teodorov-03122018)

<https://bnt.bg/bg/a/blgarskiyat-politik-teodor-teodorov-03122018>

13. 190 години от рождението на Драган Цанков

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 04.11.2018](https://bnt.bg/bg/a/190-godini-ot-rozhdenieto-na-dragan-tsankov-05112018)

<https://bnt.bg/bg/a/190-godini-ot-rozhdenieto-na-dragan-tsankov-05112018>

14. 140 години Руско-турска война

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 26.02.2018](https://bnt.bg/bg/a/140-godini-rusko-turska-voyna-26022018)

<https://bnt.bg/bg/a/140-godini-rusko-turska-voyna-26022018>

15. Петко Каравелов

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 12.02.2018](https://bnt.bg/bg/a/petko-karavelov-12022018)

<https://bnt.bg/bg/a/petko-karavelov-12022018>

16. Проектът „Балканска федерация“

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 29.01.2018](https://bnt.bg/bg/a/proektt-balkanska-federatsiya)

<https://bnt.bg/bg/a/proektt-balkanska-federatsiya>

17. Октомврийската революция и България

Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 06.11.2017](https://bnt.bg/bg/a/100-g-velika-oktomvriyska-sotsialisticheska-revolvyutsiya-i-blgariya-06112017)

<https://bnt.bg/bg/a/100-g-velika-oktomvriyska-sotsialisticheska-revolvyutsiya-i-blgariya-06112017>

18. 160 години от рождението на Александър Батенберг
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 05.06.2017](https://bnt.bg/bg/a/160-godini-ot-rozhdenieto-na-aleksandr-batenberg-05062017)
<https://bnt.bg/bg/a/160-godini-ot-rozhdenieto-na-aleksandr-batenberg-05062017>
19. 110 години от убийството на Димитър Петков
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 03.04.2017](https://bnt.bg/bg/a/110-godini-ot-ubijstvoto-na-dimitar-petkov-03-04-2017)
<https://bnt.bg/bg/a/110-godini-ot-ubijstvoto-na-dimitar-petkov-03-04-2017>
20. 150 години от рождението на Андрей Ляпчев
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 12.12.2016](https://bnt.bg/bg/a/v-istoriya-bg-150-godini-ot-rozhdenieto-na-andrej-lyapchev-12-12-2016)
<https://bnt.bg/bg/a/v-istoriya-bg-150-godini-ot-rozhdenieto-na-andrej-lyapchev-12-12-2016>
21. За Атанас Буров и властта като болест
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 11.08.2016](https://bnt.bg/bg/a/za-atanas-burov-i-bolestta-vlast-v-istoriya-bg-16-02-2015)
<https://bnt.bg/bg/a/za-atanas-burov-i-bolestta-vlast-v-istoriya-bg-16-02-2015>
22. Кабинетът на Константин Стоилов /1894-1899/
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 11.04.2016](https://bnt.bg/bg/a/kabinetat-na-konstantin-stoilov-1894-1899)
<https://bnt.bg/bg/a/kabinetat-na-konstantin-stoilov-1894-1899>
23. Кой спаси България?
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 14.03.2016](https://bnt.bg/bg/a/koj-spasi-balgariya)
<https://bnt.bg/bg/a/koj-spasi-balgariya>
24. Правителствата на България /2 серия/
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 08.02.2016](https://bnt.bg/bg/a/pravitelstvata-na-balgariya-2-seriya)
<https://bnt.bg/bg/a/pravitelstvata-na-balgariya-2-seriya>
25. Първият кабинет на България
Предаване: [ИСТОРИЯ.BG, 01.02.2016](https://bnt.bg/bg/a/parviyat-kabinet-na-balgariya)
<https://bnt.bg/bg/a/parviyat-kabinet-na-balgariya>

06.06.2024 г.
София

Подпис:
проф. д.и.н. Милко Палангурски